

Klimaataakkoord: het wordt een hete zomer

Column
Frans Debets

De energietransitie gaat nogal traag in Nederland, maar aan publieke belangstelling is geen gebrek. De klimaatmarsen of de discussies in de politiek geven aan dat het leeft. Deze aandacht betreft vooral het klimaat. Bijna ongemerkt is de energietransitie geannexeerd door het klimaatthema. Alle aandacht gaat nu uit naar het klimaataakkoord, het energieakkoord van 2013 lijkt vergeten.

Dat is snel gegaan. De twee thema's houden wel met elkaar verband maar gaan niet over hetzelfde. In het energieakkoord kwam CO2 nauwelijks ter sprake. Het ging vooral over energiebesparing (100 PJ in 2020), over het aandeel hernieuwbare energie (14 procent in 2020) en over banen (15.000 voltijdspanen).

Een paar voornemens werden verder uitgewerkt: er moest 6000

MW aan windvermogen op land (in 2020) komen en 4450 MW op zee (in 2020).

Volgend jaar kan de balans worden opgemaakt, maar de 14 procent wordt niet gehaald. Wind op land zit nu op bijna 3500 MW, de 6000 MW is nog lang niet in zicht. Op zee staat nu bijna 1000 MW, de 4450 MW is er dus nog niet.

Het energiegebruik is ten opzichte van 2014 niet gedaald maar met 5 procent gestegen. Nu alle aandacht naar het nieuwe klimaataakkoord uitgaat, krijgt het haperende energieakkoord weinig aandacht meer. Toch zouden we wat meer aandacht mogen geven aan het energieakkoord, we kunnen ervan leren dat grote ambities en groot draagvlak geen garantie is voor een succesvolle uitvoering.

Het klimaataakkoord is ook ambi-

tieus, het draagvlak is groot, maar gaat dit nu wel lukken? Het hoofddoel is 49 procent CO2-reductie ten opzichte van 1990. In de plannen gaat men ervan uit dat in 2020 de eerste 20 procent wel zal zijn bereikt, over de rest hebben de klimaattafels van het klimaataakkoord hun plannen beraamd.

Maar die eerste 20 procent is nog niet gehaald, eind 2017 zaten we pas op 13 procent en in 2018 is er nauwelijks reductie geweest. Dat is niet zo verwonderlijk; ons energiegebruik wordt niet minder en de duurzame energie groeit te traag.

Deze trage emissiereductie is in Europa opvallend. Een land als het Verenigd Koninkrijk reduceerde sinds 1990 ongeveer 40 procent, Duitsland 27 procent, Denemarken 30 procent. Een oorzaak is dat wij de energieproductie uit kolen rond de eeuwwisseling uitbreidden.

Een andere oorzaak ligt bij de industrie. Het Centraal Bureau voor de Statistiek schreef: 'De emissie-intensiteit van de Nederlandse

Klimaatspijbelaars en fossielvrije actiegroepen zijn in deze titanenstrijd net zo belangrijk als de lobbyisten van VNO-NCW en Shell

industrie ligt ongeveer 50 procent hoger dan het gemiddelde in Europa. De verbetering van de Nederlandse industrie blijft bovendien sinds 2010 achter bij het Europese gemiddelde.'

De uitstoot is geconcentreerd bij slechts een klein aantal bedrijven. Twaalf concerns nemen ongeveer 90 procent van de CO2-uitstoot in de aardolie-industrie, chemie en basismetaalindustrie voor hun rekening en ongeveer 70 procent van de totale industrie.

De planbureaus hebben nu de klimaatplannen doorgerekend en concludeerden dat de 49 procent niet gehaald wordt. De kans is groot dat men de grote bedrijven nu moet gaan aanpakken. Dat wordt het belangrijkste thema van komende maanden. De grote bedrijven zullen zich verzetten en hun belangen verdedigen. Maar de politiek kan de grote uitstoters niet langer in bescherming nemen. In deze titanenstrijd zijn de klimaatspijbelaars en de fossielvrije actiegroepen net zo belangrijk als de lobbyisten van VNO-NCW en Shell. Hou ze beide in de gaten, het wordt een hete zomer.

► Frans Debets is deskundige op het gebied van duurzame energie